ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEMREPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. P.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Magistrát města Pardubic**, se sídlem Pernštýnské náměstí 1, Pardubice, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 1. 6. 2016, čj. 52 A 103/2015-69,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci a argumenty kasační stížnosti

[1] Žalovaný příkazem ze dne 14. 10. 2014 uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Žalobce podal proti tomuto příkazu odpor datovaný dnem 29. 10. 2014, a to prostřednictvím obecné zmocněnkyně K. Z., nar. X. Přípisem ze dne 5. 11. 2014 žalovaný žalobce informoval, že odpor považuje za nicotné podání, neboť jej podala osoba, které dosud nebylo 18 let. Žalobce však považoval odpor za řádně podaný a domáhal se u nadřízeného správního orgánu ochrany před nečinností dle § 80 správního řádu. Krajský úřad Pardubického kraje žalobci přípisem ze dne 5. 8. 2015 sdělil, že žádost žalobce o uplatnění opatření proti nečinnosti je bezpředmětná a žalovaný postupoval v souladu se zákonem.

[2] Žalobce následně u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích podal žalobu na ochranu proti nečinnosti obsahující (výhradně) argumentaci, dle níž i odpor podaný mladistvým zmocněncem má být považován za řádné podání. V průběhu řízení předložil soudu žalobce prostřednictvím svého zástupce (obecného zmocněnce) listinu označenou jako Protokol o uzavření manželství ze dne 29. 8. 2014, dle něhož K. Z. uzavřela manželství s J. K., nar. X, v letadle OK-CES nad územím Slovinska, a to před velitelem letadla P. K., nar. X. Z této listiny, jíž krajský soud provedl při ústním jednání důkaz, dle názoru žalobce vyplývá, že K. Z. nabyla plné svéprávnosti uzavřením manželství před podáním odporu žalobce.

[3] Krajský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2016, čj. 8 As 6/2016-34, č. 3394/2016 Sb. NSS, krajský soud uvedl, že účastník správního řízení se může dát zastoupit pouze osobou, která je plně svéprávná. Protokol o uzavření manželství krajský soud označil za účelově vytvořený a nevěrohodný, a to zejména s ohledem na známé obstrukční praktiky advokáta Mgr. Topola a dalších osob spolu s ním působících v pojišťování řidičů proti pokutám (J. K., P. K., T. B., R. K., M. V., M. J. a K. S.). Krajský soud poukázal též na skutečnost, že žalobce uvedenou listinu doložil až v řízení před krajským soudem. Manželství K. Z. a J. K. nadto není zapsáno v centrální evidenci obyvatel (dále jen „CEO“), přičemž k uzavření manželství nezletilého je dle § 672 odst. 2 občanského zákoníku zapotřebí přivolení soudu, které soud udělí pouze ve výjimečných případech, jsou-li pro to důležité důvody.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti, resp. jejím doplnění, uvedl, že krajský soud důkaz protokolem o uzavření manželství nesprávně hodnotil. Další stěžovatelovu argumentaci lze stručně shrnout tak, že dle stěžovatele není možné hodnotit věrohodnost důkazu na základě postupů *in fraudem legis* třetích osob. Krajský soud se pak nezabýval tím, zda předložený protokol o uzavření manželství není veřejnou listinou, jíž svědčí presumpce správnosti. Lichá je též argumentace krajského soudu, dle níž manželství K. Z. a J. K. není zapsáno v CEO, neboť takový zápis má pouze evidenční charakter. Poznámka o nutnosti přivolení soudu je přitom irelevantní, „*neboť nabytím zletilosti dochází ke konvalidaci vady při uzavírání manželství spočívající v absenci přivolení soudu u nezletilého manžela, a i kdyby k ní nedocházelo, manželství by bylo uzavřeno neplatně, a tedy by nezletilá stejně nabyla svéprávnosti (§ 30 odst. 2 věta druhá občanského zákoníku).*“ Protokol o uzavření manželství dle stěžovatele splňuje veškeré zákonné náležitosti. Pokud přitom žalovaný vyhodnotil odpor jako podaný neoprávněnou osobou, měl stěžovatele vyzvat k odstranění této vady dle § 37 odst. 3 správního řádu. Stěžovatel v době, kdy plnou moc k zastupování ve správním řízení K. Z. udělil, nemohl vědět, že jím zvolená obecná zmocněnkyně není procesně způsobilá. Závěrem své argumentace stěžovatel vyjádřil nesouhlas s tím, že nezletilá osoba nemůže zastupovat účastníka řízení, neboť pokud „*nezletilý smí být účastníkem v řízení a činit veškeré úkony, pak* a maiori ad minus *může být ‚pouhým‘ zmocněncem účastníka.*“

[5] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěrem krajského soudu, dle něhož nezletilý nemůže zastupovat účastníka správního řízení. Žalovaný taktéž souhlasil s hodnocením protokolu o uzavření manželství předloženého stěžovatelem v řízení před krajským soudem coby účelově vytvořené listiny, neboť byla předložena až po vydání shora citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 6/2016-34. Žalovanému je taktéž z úřední činnosti známo, že (výše uvedené) osoby spojené s pojišťování řidičům proti pokutám již v minulosti předkládaly správním orgánům falešné listiny. V řízení o žalobě stěžovatele zprvu zastupoval advokát Mgr. Jaroslav Topol, avšak jeho zastupování bylo ukončeno a nahrazeno zastoupením obecným zmocněncem T. B. (zaměstnancem advokáta Mgr. Topola), a to právě z toho důvodu, že předložení falešné listiny by pro Mgr. Topola mohlo představovat porušení stavovských předpisů. Uzavření sňatku K. Z. se jeví nepravděpodobné také proto, že v průběhu správního řízení žalovaný obdržel podání označené jako „Souhlas zákonného zástupce“ k podání odporu. Dle žalovaného pak nebylo jeho povinností vyzývat stěžovatele k odstranění vad odporu, neboť k odstranění vad podání má být vyzván podatel, jímž byla mladistvá K. Z.; nedostatek věku přitom není vadou, jíž by bylo postupem dle § 37 odst. 3 správního řádu možno odstranit. O neakceptaci odporu byl přitom stěžovatel vyrozuměn obratem.

[7] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

II.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti a předpoklady věcné projednatelnosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, napadá rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom, že by napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející trpěly vadami, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud se předně zabýval námitkou, dle níž je přípustné, aby účastníka správního řízení zastupovala nezletilá osoba; této námitce nepřisvědčil.

[11] Uvedenou otázkou se Nejvyšší správní soud v procesně i skutkově takřka totožné věci (i tehdy podala za účastníka správního řízení odpor nezletilá K. Z. a tento účastník byl v řízení před správními soudy zastupován taktéž advokátem Mgr. Topolem) zabýval již ve shora citovaném rozsudku čj. 8 As 6/2016-34, v němž uvedl, že „*[ú]čel institutu zastoupení spočívá v pomoci účastníkovi řízení, v lepším hájení jeho práv a celkově v zefektivnění řízení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, čj. 1 As 27/2011 – 81, nebo ze dne 15. 9. 2015, čj. 8 As 57/2015 – 46). Tohoto účelu může být stěží dosaženo, pokud by zájmy účastníků v řízení hájil nezletilý zmocněnec. Podmínka plné svéprávnosti se tedy vztahuje i na obecné zmocněnce podle § 33 správního řádu.*“ Od tohoto závěru, který je plně aplikovatelný i v nyní projednávané věci, nemá Nejvyšší správní soud

důvod jakkoli se odchylovat; v podrobnostech proto pro stručnost postačí na odůvodnění citovaného rozsudku odkázat.

[12] Je přitom zcela odpovědností účastníka řízení, zda a jakého zástupce si případně zvolí. Neobstojí proto ani námitka, že stěžovatel o procesní nezpůsobilosti jím zvolené obecné zmocněnkyně nemohl vědět, neboť tato skutečnost nemá pro posouzení dané otázky význam. Žalovaný taktéž nepochybil, pokud stěžovatele k odstranění vad odporu nevyzval. Nedostatek procesní způsobilosti není vadou, jež by postupem dle § 37 odst. 3 správního řádu bylo možno zhojit. Nadto ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel byl o neakceptaci odporu z důvodu procesní nezpůsobilosti K. Z. vyrozuměn.

[13] Nedůvodná je též námitka, dle níž krajský soud nesprávně hodnotil protokol o uzavření manželství jako účelový a nevěrohodný a dle níž nezletilá K. Z. prý naopak tvrzeným uzavřením manželství nabyla plné svéprávnosti.

[14] Nelze přehlédnout, že krajský soud svůj závěr o účelovosti a nevěrohodnosti této listiny nedovodil pouze z dosavadní činnosti osob spojených s pojišťováním řidičů proti pokutám (jakkoli jde o argumentaci přiléhavou), nýbrž jej opřel také o celou řadu dalších významných skutečností. Úvahy krajským soudem v této otázce učiněné považuje Nejvyšší správní soud za zcela správné; nemaje potřebu jakkoli je opakovat či cokoliv k nim dodávat, plně na ně odkazuje. Veškeré proti nim v kasační stížnosti přednesené námitky považuje Nejvyšší správní soud za neschopné vyvrátit logicky bezvadnou strukturu dostatečně odůvodňující právní závěry obsažené v napadeném rozsudku.

[15] I Nejvyšší správní soud považuje Protokol o uzavření manželství za právně bezvýznamnou a uměle vyfabrikovanou listinu, jejíž pomocí se stěžovatel, resp. jeho zástupce, pokusil zhatit s právem souladný průběh soudního řízení. Krajský soud důvodně takovému frivolnímu, tj. nestoudnému, postupu nepřitakal. Nejvyšší správní soud nezpochybňuje právo stěžovatele hájit se v přestupkovém i navazujícím soudním řízení jakkoliv; uvedené však neznamená, že by správní orgány či soudy byly povinny praktiky jím zvoleného způsobu obhajoby akceptovat.

III.
Závěr a náklady řízení

[16] Nedůvodnou kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[17] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti, nemá ani jeden z nich dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. února 2017

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu